

1.

A mostani rejtvény egy édesség körül forog. A különleges (tojás nélküli!) édesség **a) annak az itáliai városnak** a nevezetessége, melyben egy XIV. sz.-ban élt apáca is született, akit még 1461-ben szentté avattak. (A **b) domonkos rendi apácának** állítólag szerepe volt **c) a pápaság avignoni fogságának** felszámolásában, vagyis abban, hogy a pápai udvar központja hosszú idő után újra Róma lett.)

A **d) fűszeres, varázslatosan illatos édességnek** – amelyre az első mondat utalt – **e) 17 összetevőt kell tartalmaznia**, mert ennyi kerülete van városnak, ahonnan származik. A hagyomány szerint keresztes vitézek vitték magukkal az útra magas tápértéke miatt (s tehették ezt azért is, mert nagyon hosszan eltartható ez a sütemény). Két változata is ismert – az egyik esetében a torta formájú sütit fűszerekkel borították be, a másik fajtát vastagon porcukorba forgatták.

A nagyon finom süti olyannyira nevezetessége a városnak, hogy az EU földrajzi eredetvédelmi oltalma alatt áll.

- a) Melyik ez a neves város?
- b) Ki volt a híres apáca?
- c) Ki volt a pápa, aki elhagyva Avignont visszatért Rómába?
- d) Hogy nevezik ezt az édességet?
- e) Melyek a sütemény klasszikus változatának legfontosabb összetevői? Legalább 8 lehetséges összetevőt nevez meg!

2. Ismerd fel a várakat a leírás alapján!

- a) Neve szláv eredetű, jelentése szarv, földnyelv. Az ifjú II. Rákóczi Ferenc itt töltötte gyermekéveinek egy részét 1677-től.
- b) Neve elképzelhető, hogy a régi székely „tisztás” főnévből eredhet, esetleg falainak színéről nevezték el. Hunyadi Mátyás itt tartotta fogságban nagybátyját, Szilágyi Mihályt.
- c) A várat az Aba nemzetség egyik tagja emeltette. Itt őrizték a szent koronát 1526-ban, Szapolyai János koronázását követően.
- d) Európában egyedülálló módon fennmaradt síkvidéki téglavár, amelynek falai között 1849. augusztusában a szabadságharc tisztjei letették a fegyvert az oroszok előtt.
- e) A több várból álló, mocsárból kiemelkedő erődítés, ahogyan a törökök nevezték, a „vakondtúrás” 2300 főnyi végvári katonasága 34 napig állta az ostromot a túlerővel szemben...
- f) A vár teljesen elfoglalja a hegy fennsíkját, amelyen felépült. Egyedülálló módon a nehezebb tárgyakat ló vontatta csigarendszer segítségével, kötélpályán juttatták fel a meredek északi oldalon a várba. Mikszáth Kálmán „Magyarország lovagvárai” című könyvében érdekes történetet mesél el a bölcs Mátyásról és a kapzsi rozsnyói barátokról a várhoz tartozó uradalommal kapcsolatosan.
- g) Luxemburgi Zsigmond e vár falai között is raboskodott, mint a bárói ligák foglya. Mátyás király fiának, Corvin Jánosnak adományozta, később I. Szulejmán szultán serege 1543-ban háromnapos ostrom után foglalta el. Közismertté a „Tenkes kapitánya” című 1963-ban készült 13 részes, fekete-fehér magyar televíziós sorozat tette.

3. Nevezetek meg három olyan várost, melynek hivatalos neve 1900 és 2014 között legalább kétszer megváltozott (pl. három neve volt vagy visszaváltozott a neve)! A három példa legalább két különböző országra vonatkozzon (két vagy három jelenlegi ország területére)! Az egyik példa esetén adjátok meg az évszámokat is, illetve röviden indokoljátok meg a névváltozásokat!